

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 3069

гр. София, 19.11.2021 г.

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 8-МИ ГРАЖДАНСКИ, в закрито заседание на деветнадесети ноември през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Иванка Ангелова

Членове: Красимир Машев
Златина Рубиева

като разгледа докладваното от Златина Рубиева Въззивно частно гражданско дело № 20211000501116 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл. 274-чл. 278 ГПК.

Образувано е по частна жалба, подадена от „Институт за медицински научни изследвания“ ООД срещу определение №260657/02.02.2021г. по т. д. № 2766/2019г. по описа на Софийски градски съд, ТО, VI-8 състав, **в частта**, в която е оставено без уважение възражението за неподведомственост на спора, поради наличието на арбитражна клауза, както **и в частта**, в която е прекратено производството по насрещните искове, предявени от „Институт за медицински научни изследвания“ ООД против „Бьорингер Ингелхайм РЦВ ГмбХ и Ко КГ“, поради уважаване направения отвод за неподведомственост на спора, с оглед наличието на арбитражна клауза.

В частната жалба се твърди, че изводите на първоинстанционния съд са незаконосъобразни. Поддържа се твърдение, че между страните в производството е налице арбитражно споразумение, в което е уговорено споровете по техните отношения да бъдат решавани от Арбитражния съд при Българската търговско-промишлена палата. В частната жалба се излага становище, че ако се приеме, че ищецът по първоначалните искове „Бьорингер Ингелхайм РЦВ ГмбХ и Ко КГ“ /наричан за краткост по-долу „Бьорингер“/ основава своята претенция на неформален договор за продажба на реактиви, сключен на 16.12.2014г., то и спрямо това правоотношение ще е приложимо арбитражното споразумение между страните, обективизирано в чл. 10, ал. 4 от Договорите за услуги от 17.12.2014г. и 16.12.2016г., съответно чл.11, ал. 4 от Договора за услуги от 15.12.2017г. В тази връзка се поддържа, че приложното поле на арбитражното споразумение между страните, намерило израз в договорите за услуги, обхваща освен конкретните договори за услуги и произтичащите от тях спорове, като в тази връзка се прави тълкуване съдържанието на цитираната арбитражна клауза. На следващо

място се сочи, че направеният от „Бьорингер“ отвод за неподведомственост е с единствената цел да се затрудни пътят за защитата на правата на „Институт за медицински научни изследвания“ ООД и представлява злоупотреба с процесуално право, поради което се излага, че не е налице основание за прекратяване на производството в частта му относно насрещните искове.

В срока по чл. 276 ГПК насрещната страна – „Бьорингер“ е подала отговор на частната жалба. Счита, че частната жалба е неоснователна. Прави искане въззивната инстанция да остави без уважение частната жалба и да потвърди обжалваното определение.

Софийският апелативен съд, в настоящия си състав, след като прецени събраните доказателства и обсъди доводите в частната жалба и в отговора на частната жалба, намира за установено следното:

Частната жалба е подадена в срока по чл. 275, ал. 1 от ГПК и е допустима. Разгледана по същество е частично основателна.

С обжалваното определение първоинстанционният съд е приел, че възражението на ответника по първоначалните искове /„Институт за медицински научни изследвания“ ООД/ за отвод за неподведомственост на спора е неоснователно. За да достигне до този извод, съдът е посочил, че с оглед направените от ищеца уточнения на исковата молба, в частност с молбата от 26.03.2020 г., последният поддържа наличието на договорна връзка между страните по договор за продажба на реактиви от 16.12.2014 г. и сочи договорът да е различен от последващите договори за услуги, и във връзка с който претендира процесните суми. Отбелязал е, че обстоятелствата за начина на използване на реактивите по последващите договори за услуги не променят доводите, че се твърди от ищеца наличието на самостоятелен договор за продажба на реактиви от 16.12.2014 г. С оглед на това е направил извод, че първоначалните искове не се основават на договорите за услуги и съответно за същите не може да намери приложение уговорената в същите арбитражна клауза. С обжалваното определение първоинстанционният съд е приел, че възражението на ответника по насрещните искове /„Бьорингер Ингелхайм РЦВ ГмбХ и Ко КГ“ / за отвод за неподведомственост на спора е основателно. За да достигне до този извод, съдът е приел, че ищецът по насрещните искове „Институт за медицински научни изследвания“ ООД основава претенцията си на облигационните отношения, възникнали между страните по договора за услуги от 15.12.2017 г. Посочил е, че съгласно чл. 11, ал.4 от този договор, страните са приели, че споровете се отнасят за разрешаване от Арбитражния съд при БТПП. По изложените съображения е направил извод, че възражението на ответника за неподведомственост на спора по насрещните искове е основателно, поради това е прекратил производството пред себе си.

Настоящият въззивен състав не споделя изводите на първата инстанция, свързани с приетото за неоснователно възражение на ответника „Институт за медицински научни изследвания“ ООД възражение за неподведомственост

пред СГС на спора по предявените от „Бьорингер Ингелхайм РЦВ ГмбХ и Ко КГ” искове, като в подкрепа на това излага следните съображения: В молба-уточнение на исковите претенции /вх. №35614 от 26.03.2020г./ ищецът по първоначалните искове „Бьорингер“ твърди, че на 16.12.2014 г. между страните е сключен неформален договор за покупко-продажба на реактиви, който се удостоверява от издадената и подписана от името на ответното дружество фактура. В същата молба сочи, че на 17.12.2014 г. страните са уговорили в писмена форма допълнителни условия към горния договор, а именно - че консумативите ще бъдат заплатени авансово, че ще бъдат доставени поетапно, съхранявани от ответното дружество и използвани във връзка с изследванията, провеждането на които ответното дружество се е задължило да организира съгласно договора за услуги, както и че крайният срок за доставянето на всички предплатени реактиви е до прекратяването на договора за услуги. Позовава се на чл. 4, ал. 3 от договорите за услуги, като твърди, че този текст се отнася до „вече закупените от Възложителя реактиви” по неформалния договор за продажба. Соци, че условията на чл. 4, ал. 4 от договорите за услуги следва да се тълкуват в смисъл, че между страните е постигната уговорка фактурираните на 16.12.2014 г. реактиви да бъдат доставени от продавача и впоследствие, вече като собствени на „Бьорингер“, да бъдат използвани за извършване на изследванията, а при прекратяване или изтичане на срока на съответния договор за услуги, изпълнителят /„Институт за медицински научни изследвания“ ООД/ да предостави обратно на „Бьорингер“ неизползваните реактиви, които страните считат, че „Възложителят е предоставил на Изпълнителя” (именно, защото вече са били закупени от Възложителя). Излага, че във връзка с изложеното счита, че предплатената от него цена на реактивите още на 23.12.2014 г. следва да се счита за задатък по смисъла на чл. 334 от ТЗ и съответно - продавачът дължи връщане на предплатената цена на недоставената част от реактивите, в размер на 139 767.30 лв. с ДДС, в двоен размер.

От тези твърдения въззивният съд прави следните изводи: Между страните е налице неформален договор от 16.12.2014г., по силата на който ищецът е закупил от ответника реактиви. След тази дата страните са подписали три поредни договора за услуги, посредством които са уговорили по какъв начин тези реактиви ще бъдат използвани и какъв вид услуги възложителят възлага на изпълнителя да извърши. От съдържанието на тези договори, става ясно, че за първи път в писмен вид страните уговарят всички условия на вече съществуващите между тях неформални правоотношения, свързани със закупените реактиви, като се въвеждат и допълнителни такива – в т.ч. и процесната арбитражна клауза. При тълкуване на клаузите на договорите за услуги /чл. 4, ал.3 и ал.4/ по правилата на чл. 20 ЗЗД не би могло да се направи извода, който се поддържа от ищеца, че претенциите по договора за продажба и по договора за услуга нямат нищо общо помежду си. Тези твърдения, обективирани в частната жалба, противоречат на твърденията на самия ищец, изложени в молбата-уточнение на исковите

претенции, където сочи, че писмената форма на твърдяната от него „уговорка за предварително плащане на цената“ се съдържа в чл. 4.4 от първия договор за услуги. Т.е. това е същият договор, в който наред с уредбата на отношенията по повод закупените реактиви се съдържа и арбитражната клауза, предвиждаща редът за разрешаване на възникналите спорове. Това от своя страна води до извода, че предвиденият в договорите за услуги ред за решаване на възникнали спорове между страните е приложим и по отношение на спора, повдигнат с исковата молба. Видно от арбитражното споразумение, намерило израз в договорите за услуги /чл. 10, ал.4, съответно чл. 11, ал.4/, приложното му поле по волята на страните обхваща освен конкретните договори за услуги „този договор“, така и останалите отношения между страните и възникналите между тях спорове. Едновременната употреба на думите „договор“, визиращ конкретния договор за услуги и „отношения“, споровете по които подлежат на разглеждане от арбитраж, сочат общата воля на страните да учредят компетентност на Арбитражния съд при БТПП да разглежда всякакви възникнали спорове между тях.

При релевирано от ответника в срока за отговор на исковата молба /съгласно чл. 8, ал.1 от ЗМТА/ възражение за наличие на арбитражно споразумение съдът следва да прекрати делото като недопустимо, а спорът между страните, повдигнат с предявените с исковата молба искове, съгласно чл. 10, ал.4, съответно чл. 11, ал.4 подлежи на разрешаване от арбитраж, учреден по правилата на цитираната договорна клауза.

По изложените съображения обжалваното определение в тази част се явява неправилно, поради което следва да бъде отменено, като въззивният съд да постанови друго, с което да прекрати производството по делото.

По отношение на частната жалба срещу определението в частта, в която е прекратено производството по насрещните искове, предявени от „Институт за медицински научни изследвания“ ООД против „Бьорингер Ингелхайм РЦВ ГмбХ и Ко КГ“, поради уважаване направения отвод за неподведомственост на спора, с оглед наличието на арбитражна клауза. Настоящият съдебен състав намира същата за неоснователна в тази й част. Ищецът по насрещните искове “Институт за медицински научни изследвания“ ООД основава претенцията си на облигационните отношения, възникнали между страните по договора за услуги от 15.12.2017 г. Съгласно чл. 11, ал.4 от този договор, страните са приели, че споровете се отнасят за разрешаване от Арбитражния съд при БТПП в съответствие с неговия правилник за дела, основани на арбитражни споразумения, в състав от един арбитър. В случая е налице писмено уговорена арбитражна клауза, приета от страните в сключения между тях договор за услуги от 15.12.2017 г. Същата е валидна и обвързва страните по договора.

В заключение: въззивният състав прима, че както отношенията по първоначалните искове, така и отношенията по насрещните искове са взаимно свързани и затова следва да бъдат разгледани и решени в едно производство и

по един и същи процесуален ред.

По изложените съображения обжалваното определение в тази част се явява правилно, поради което следва да бъде потвърдено, а частната жалба като неоснователна следва да бъде оставена без уважение.

Мотивиран от горното, съдът

ОПРЕДЕЛИ:

ОТМЕНЯ определение №260657/02.02.2021г. по т. д. № 2766/2019г. по описа на Софийски градски съд, ТО, VI-8 състав, **в частта**, в която е оставено без уважение възражението на “Институт за медицински научни изследвания“ ООД за неподведомственост на спора, поради наличието на арбитражна клауза и вместо него постановява:

ПРЕКРАТЯВА производството по т. д. № 2766/2019г. по описа на Софийски градски съд, ТО, VI-8 състав по предявените от „Бьорингер Ингелхайм РЦВ ГмбХ и Ко КГ“ против “Институт за медицински научни изследвания“ ООД искове.

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ частна жалба, подадена от “Институт за медицински научни изследвания“ ООД срещу определение №260657/02.02.2021г. по т. д. № 2766/2019г. по описа на Софийски градски съд, ТО, VI-8 състав в частта, в която е прекратено производството по насрещните искове, предявени от „Институт за медицински научни изследвания“ ООД против „Бьорингер Ингелхайм РЦВ ГмбХ и Ко КГ”.

Определението може да се обжалва с частна касационна жалба пред ВКС при наличие на предпоставките на чл. 274, ал.3 ГПК в 1-седмичен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____